

۲۰۱۶ / ۰۷ / ۲۷

صلاحه واهب واصل

رئيس جمهور غني صلاحيت نامگذاري چهارراه عبدالوكيل خان نائيب سالار را ندارد

اين موضوع جالب در صفحه فیسبوک جناب (دکتور محمد حليم تنوير) توجه ام را به خود جلب کرد، خاصتاً معلوماتی که در باره نائيب سالار عبدالوكيل خان نورستاني درين جا ارائه گرديده است، شايد برای همه، خاصتاً عزيزان تاريخ نويس ما قابل غور و دلچسپی باشد. موضوع زیر عیناً و بدون هر نوع تغييرات نقل قول گرديده است ولی مسؤليت آن هم به دوش خود نویسنده میباشد. من فقط خواستم با شما عزيزان شريك سازم

President Ashraf Ghani does not have the authority to re named Abdul Wakil Khan minaret & Squire in Kabul

محمد اشرف غني رئيس جمهور افغانستان، چهارراهی عبدالوكيل خان نائيب سالار و یکی از قهرمان جنگ افغان و انگلیس را در منطقه دهمزنگ کابل بنام "چوک شهیدان" نامگذاری کرد .

و به شاروالی کابل هدایت داده است که برای نام گذاری این چهارراهی اقدام کند. این تصمیم عجولانه رئيس جمهور شايد بخاطر مصلحت بينی و ضعف مدیریت جناب شان باشد و یا هم ناآگاهی از تاريخ و بنا ها و جا های باستانی کشور. به اساس قانون نامگذاری جاده ها و جا های مهم، وزارت اطلاعات و فرهنگ کمسيونی دارد تا بعد از بررسی

در مورد نامگذاری ها تصمیم گرفته و بعدا شاروالی همان شهر همکاری کند. این تصمیم رئيس جمهور در تضاد با اصول قانون بوده و باعث از بین رفتن داشته ها و ارزش های تاریخی کشور ما خواهد شد.

از مقام ریاست جمهور تقاضاء دارم تا در منطقه دیگری از شهر کابل بنای را بسازند و آنرا نامگذاری کنند. من این تصمیم جلالتماب رئيس جمهور افغانستان را یک تصمیم عجولانه دانسته و خواهان تجدید نظر خواهم بود

دکتور محمد حليم تنوير

جهت معلومات بیشتر به گذشته تاریخی این چهار راه و مناره عبدالوكيل خان در دهمزنگ مطلبی را ارائه می نمایم.

این آبدۀ شش رخ و بسیار زیبا در بین پارک قشنگ درچار راهی بریکوت بنا نهاده شده یاد گاریست از شجاعت و مردانه گی نائيب سالار عبد الوكيل خان نورستاني که در سنه ۱۳۰۹ ش. / ۱۹۳۰ م. درباغ عارف کوهدامن شهید شد. در اثر جنگ های اخیر تخریب شده قابل ترمیم میباشد.

د پائو شمیره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پاڼوالې د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خپر و لولئ

نائب سالار عبدالوکیل خان نورستانی

عبدالوکیل خان نورستانی در سال ۱۲۵۴ هجری شمسی (۱۸۷۵ م) در قریه کانتیوای نورستان تولد شده است. در دوران حکومت امیر عبدالرحمن خان در قطعۀ توپچی گارد شاهی ایفای وظیفه مینمود. در دوران حکومت امیر حبیب الله خان به رتبه کرنیلی یا کنیک مشری ارتقا یافته در قطعۀ "اردلان حضور" به کار آغاز نمود، و در سال ۱۲۹۰ به رتبه غونډ مشری بحیث قوماندان آن قطعۀ ارتقا یافت. دو سال بعد به حیث قوماندان عسکری ولایت قندهار تعیین شد و به اثر فعالیت در خاموش ساختن قیام مردم قندهار به اخذ مدال صداقت مؤفق گردید. در سال ۱۲۹۴ دوباره به کابل خواسته شد. نخست بحیث قوماندان لوای دوم و بعداً به حیث قوماندان کوتوالی کابل مصروف وظیفه بودند.

عبدالوکیل خان نورستانی بعد از کشته شدن امیر حبیب الله خان به رتبه جنرالی رسیده، بعداً بحیث قوماندان لوای دوم کابل و بعد از آن بحیث قوماندان "قوای سرحدی اسمار" تعیین شد و در جبهه چهارم جنگ استرداد استقلال افغانستان (جبهه چترال و ارنوی) شرکت نموده رشادت بخرچ داد. جنرال عبدالوکیل خان نورستانی به اثر خدمات شایانی که در اردو انجام داد، در سال ۱۲۱۹ هجری شمسی برابر با ۱۹۲۰ میلادی به حیث قوماندان فرقه اول پیاده مرکز تعیین شد. وی بعد از انجام دادن خدماتی در جنگ منگل و اغتشاش ملای لنگ در سال ۱۳۰۴ به رتبه نائب سالاری رسید و به حیث قوماندان عسکری قطغن و بدخشان مقرر شد.

نائب سالار عبدالوکیل خان نورستانی در دوران زمامداری محمد نادر شاه (۱۳۰۸ شمسی) باحفظ رتبه و حیثیت قبلی برای تأمین امنیت شمالی (پروان) به حیث قوماندان قول اردوی دوم کابل تعیین شد. وی در ماه سرطان سال ۱۳۰۹ برای بار دوم با یک کنیک

عسکر عازم کوهدامن شد و به تاریخ چهارم ماه اسد همان سال حین اجرای وظیفه جان به جان آفرین سپرد. جنازه نائب سالار عبدالوکیل خان نورستانی از سرای خواجه به کابل انتقال و در تپه مرغان با احترام کامل به خاک سپرده شد، و به پاس خدمات شان یک منار یادگاری در منطقه دهمزنگ اعمار گردید.

نائب سالار عبدالوکیل خان نورستانی در دوران حکومت حبیب الله کلکانی در کابل نبوده بلکه در زادگاهش منطقه "کانتیوا" در نورستان بسر میبرد. نه تنها اسم وی در لست مامورین عالیرتبه دوره امانی که گویا به حبیب الله کلکانی بیعت نموده، دیده نمیشود، بلکه از دو سند ذیل بوضاحت دیده میشود که وی از زمان خروج غازی امان

الله خان تا بقدرت رسیدن محمد نادر خان در کابل، دور از پایتخت در نورستان بسر میبرد.

سند اولی فرمان مؤرخ ۲۲ ماه ذولحجه سال ۱۳۴۷ قمری مطابق با ۱۱ جوزای ۱۳۰۸ شمسی از طرف حبیب الله کلکانی میباشد که کاپی آنرا درین جا نقل میکنیم. (این سند را بعداً نشر خواهیم کرد)

د پانوی شمیره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

درین فرمان آمده است که «چون در وقت امان الله خان مخلوع شما برتبه نایب سالاری مقرر بودیدو حال هم از شما حرکت مخالف سر زده است و اسلام دوستی شما ظاهر شده، هرگاه با معیت قومی خود بحضورم حاضر شوید، از طرف من هم برتبه مذکور مقرر می باشید و اگر خود شما اراده ملاقات را نداشته باشید جایکه زندگانی بسر میبرید کسی به شما مداخلت بی موجهانه ندارد.»

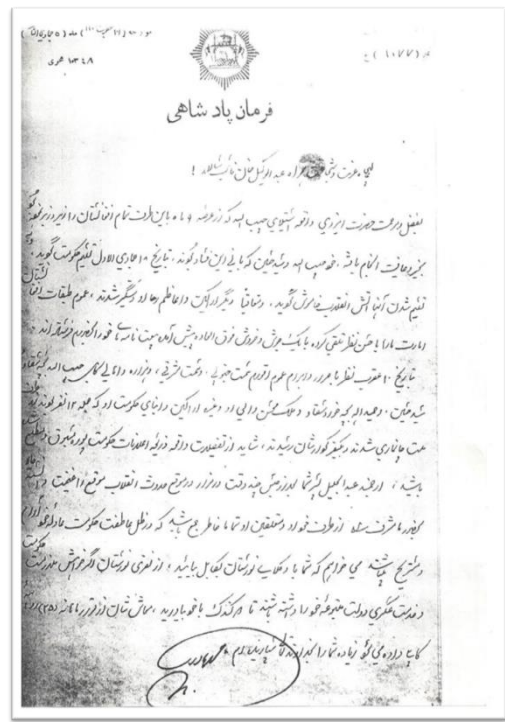
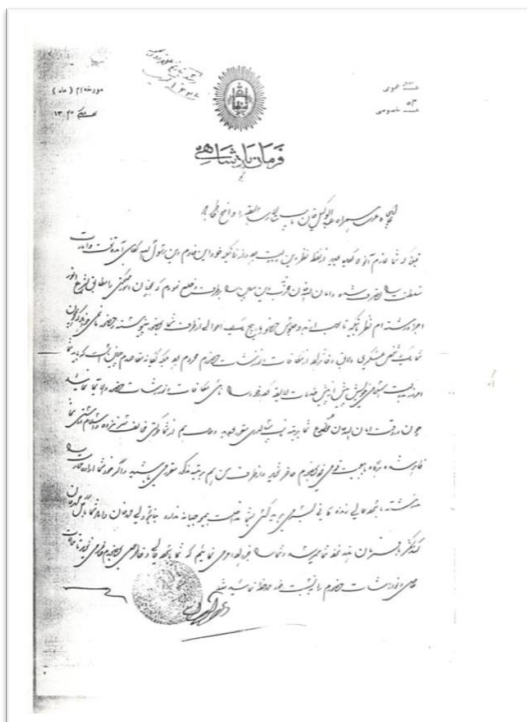
سند دوم هم فرمان مؤرخ ۵ ماه جمادی الثانی سال ۱۳۴۸ قمری مطابق با ۱۶ عقرب ۱۳۰۸ شمسی از طرف محمد نادر شاه میباشد که کاپی آنرا درین جا نقل میکنیم. (این سند را نیز بعدا نشر خواهم کرد)

درین فرمان آمده است «می خواهم که شما با وکلای نورستان یکابل بیایید، از نفری نورستان اگر خواهش ملازمت حکومت و خدمت عسکری دولت متبوعه خود را داشته باشند تا دو کندک با خود بیاورید، معاش شان از قرار ماهانه (۲۵) روپیه کابلی داده میشود.

علاوه برین خود مرحوم کاتب هزاره در صفحات ۱۹۰ و ۱۹۳ تذکر الانقلاب حتی از اقدام جنگ نایب سالار عبدالوکیل خان جدیدی و قومش علیه سلطه حبیب الله خان کلکانی، تصرف فیض آباد بدخشان و آمدن او با قشون قومی خود در فراج غان و پیش آمدجنگ در حدود پل متک کوهستان مینویسد.

عبدالوکیل خانی که در کتاب مرحوم کاتب هزاره به نام سپه سالار عبدالوکیل خان ذکر شده است، عبدالوکیل خان «خروتی» در بعضی از اسناد تاریخی به نام عبدالوکیل خان «خروتی» از حسین کوت و در بعضی هم به نام عبدالوکیل خان «خروتی» از پغمان ذکر شده است. عبدالوکیل خان «خروتی» یکی از همکاران و نزدیکان حبیب الله کلکانی بود. مرحوم کاتب هزاره در تذکر الانقلاب (صفحات ۸۸ و ۹۳) بدون ذکر «خروتی» از او به نام عبدالوکیل خان سپه سالار یاد نموده است

اینهم سند اول و دوم فرمان

د پانوی شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
پادونه: دلنیکې د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ